

**SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA**  
**Pf.II.20.400/2013/3. szám**

A Szegedi Ítéltábla dr. Falat László ügyvéd által képviselt felperesnek - a Feketéné dr. Szemző Margit által képviselt alperes ellen személyiségvédelmi igény érvényesítése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2013. március 7. napján kelt 7.P.22.305/2012/18. számú ítélete ellen az alperes 23. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

**Í T É L E T E T :**

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezéseit **helybenhagyja**.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15 000 (tizenötezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Köteles az alperes megfizetni a Magyar Államnak az adóhatóság külön felhívására 48 000 (negyvennyolcezer) Ft másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

**I N D O K O L Á S :**

A felperes **(település neve)**-i lakos, írással, műfordítással és könyvterjesztéssel is foglalkozott. Internetes honlapján **(link neve)** link alatt több könyvet terjesztett, többek között Adolf Hitler: **(könyv címe)** című művét.

A peres felek között személyiségvédelmi igény érvényesítése iránt már a korábbiakban is volt per folyamatban. Ennek alapja, hogy az alperes kezdeményezésére **(település neve)** Megyei Jogú Város Önkormányzata 2002. decemberében minden **(település neve)**en tanuló középiskolás részére ajándékozott Kertész Imre Sorstalanság című könyvéből egy-egy példányt. A felperes 2003. január 6-án Kertész Imre ellen közösség elleni izgatás, valamint ismeretlen tettesek ellen hűtlen kezelés büntetének alapos gyanúja miatt feljelentést tett. A hűtlen kezelés alapjául szolgáló magatartásként a könyv megvásárlását és annak a középiskolai tanulók közötti szétosztását jelölte meg. Az alperes - jelenleg államtitkár, a perbeli időszakban **(település neve)** Megyei Jogú Város Önkormányzatának polgármestere - az önkormányzat 2003. január 9-i testületi ülésén tájékoztatást adott arról, hogy a könyvek

adományozásának ő volt a kezdeményezője. Beszámolt a felperes által tett feljelentésről, utalva arra, hogy a felperesnek 12 éven keresztül volt konfliktusa a város korábbi vezetőjével, és a felperest érintően a következőképpen nyilatkozott „... az érintett úr, aki az ügyben tesz-vesz és intézkedik, annak tizenkét éve zárt intézményben volna a helye, vagy börtönben vagy pedig elmeegógyintézetben”.

A felperes megrendelésére és költségére 2003. január 26-án a feljelentését tartalmazó szórólapot terjesztettek a város területén. Az eset kapcsán az alperes 2003. január 31-én a **(csatorna neve)** televíziós csatorna **(tévé műsor címe)** című műsorában a felperest érintően a közgyűlésen elhangzottakkal tartalmilag megegyező nyilatkozatot tett.

A felperes az alperes e nyilatkozatai miatt személyiségvédelmi pert kezdeményezett jóhírnevének, becsületének, emberi méltóságának megsértésére hivatkozással. A Csongrád Megyei Bíróság 1.Pf.21.013/2004/14. számú ítéletével - amely a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.094/2005/17. számú részítéletével emelkedett jogerőre - a felperes keresetét elutasította. A felülvizsgálati kérelem alapján eljáró Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.130/2006/4. számú ítéletével a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta. Határozatának indokolásában a felperes által kifogásolt alperesi közléseket véleménynyilvánításnak minősítette. Megállapította, az alperest a kifogásolt nyilatkozatok megtételére, az elmarasztaló értékítélet megfogalmazására a felperesnek a zsidósággal és a zsidó holokauszttal kapcsolatos általános megnyilvánulásai, illetve a feljelentés konkrét tartalma készítették. Rámutatott, hogy a vélemény kifejezőmódjában nem volt indokolatlanul bántónak, sértőnek, lealacsonyítónak tekinthető, ezért személyiségvédelemre nem adott alkalmat.

A felperes 2006. június 6. napján feljelentést tett az alperes ellen arra alapítottnak, hogy az alperes, továbbá **(település neve)** Megyei Jogú Város Önkormányzatának ismeretlen képviselői, alkalmazottai a 2006. évi országgyűlési választások során az alperes választási kampányát közpénzekből finanszírozták, ezért a cselekmény alkalmas a hűtlen kezelés vétsége gyanújának megállapítására. Az ügyben eljáró Békés Megyei Rendőrfőkapitányság a nyomozást - az eljárás lefolytatását követően - megszüntette.

Az alperes 2007. május 15-én bejelentéssel fordult a **(település neve)** Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Gyámhivatalához azzal, hogy személyi- és vagyoni érdekek védelme miatt indokoltnak találja a felperes gondnokság alá helyezését.

A felperes magánindítványt terjesztett elő az alperessel szemben közérdekű bejelentő üldözésének vétsége miatt arra hivatkozással, hogy az alperes az általa tett nyomozás miatt kezdeményezte a gondnokság alá helyezési eljárást. Az alperes mentelmi joga nem került felfüggesztésre, ezért az ügyben eljáró bíróság az eljárást megszüntette.

A felperes 2007. december 4. napján rágalmozás vétsége miatt tett feljelentést az alperes ellen, amelyet arra alapított, hogy a gondnokság alá helyezési ügyben az alperes az elmeállapotára vonatkozó valótlan tényeket közölt a gyámhivatallal. Az alperes mentelmi joga felfüggesztésének hiánya miatt ezen eljárás is megszüntetésre került.

A felperes gondnokság alá helyezési ügyében eljáró polgármesteri hivatal a közigazgatási eljárást megszüntette.

Az alperes a közgyűlés 2008. május 8-i ülésén a hűtlen kezelés miatt indult nyomozással összefüggésben feltett kérdésekre reagálva a felperes személyét összefüggésbe hozta az ellenzéki képviselőkkel, és a felperesről azt állította, hogy a „**(könyv címe)** magyarországi terjesztőjeként híresült el”, és több alkalommal „**/utca neve/** utcai elmebeteg”-nek nevezte a felperest.

A közgyűlés üléséről a **(település neve)**i Városi Televízió kép- és hangfelvételt készített, és azt aznap vágatlanul sugározta.

A **(lap neve)** című időszakos lap a 2008. május 16-án megjelent számának **(melléklet pontos neve)** időközben megszűnt - melléklete 4. oldalán „A polgármester politikai alapítványa közhasznú célokat is támogat - **/képvisező neve/** ezúttal a jegyzőt citálta bíróságra” címmel cikket jelentetett meg a közgyűlésen történekről. A polgármester közgyűlésen tett nyilatkozatait illetően a cikk a következőket tartalmazza: „Azt is szövegezte, hogy közösködhet a szocialisták listáján bejutott városatyá az ellene és munkatársai ellen folytatott hadjáratban „mint fogalmazott - a **/utca neve/** utcai elmebeteggel”, azzal a felperes nevével, aki Hitler könyvének a **(könyv címe)**nak magyarországi népszerűsítője”.

A felperes keresetében kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes a 2008. május 8-i közgyűlési ülésen elhangzott - majd a **(melléklet neve)** 2008. május 16-i lapszámában is közreadott - nyilatkozataival valótlanul állította, hogy „Hitler könyvének a **(könyv címe)**nak a magyarországi népszerűsítője”. Ezzel szemben a valós tény az, hogy a könyvet a terjesztésén túl magyarra fordította, szerkesztette és ahhoz utószót írt. Valótlanul állította továbbá az alperes azt, hogy elmebeteg, valamint hogy a **(könyv címe)** itthoni terjesztése tette őt ismertté. Kérte megállapítani, hogy az alperes ezen nyilatkozataival megsértette személyhez fűződő jogait, kérte az alperest a további jogsértéstől eltiltani, valamint elégtételadásra kötelezni. Utalt arra, a Legfelsőbb Bíróság egy határozatában megállapította, beszámítási képességét korlátozó, vagy kizáró elmebetegségben nem szenved, nem is szenvedett, ezért nem nevezhető elmebetegnek.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a felperes maga is elismerte, hogy a **(könyv címe)** című művet lefordította, ahhoz utószót írt és azt terjeszti, ezért valós tényállításnak minősül, hogy a felperes a mű magyarországi népszerűsítője. A felperes elmeállapotára vonatkozó nyilatkozatai kapcsán hangsúlyozta, figyelemmel kell lenni arra, hogy a felperes éveken keresztül alaptalan büntető feljelentéseket tett ellene. Hivatkozott arra, hogy - amint azt a megelőző személyiségvédelmi igény érvényesítése iránti perben a másodfokú bíróság kifejtette - nyilatkozatai tartalmának megítélésénél nem hagyhatók figyelmen kívül annak előzményei, nevezetesen a felperes alaptalan feljelentései,

megalapozatlan nyilatkozatai, így a 2006. március 31-én kelt kampánylevele, annak adattartalma, a 2006. május 10-én tett büntető feljelentése, a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság által folytatott nyomozás során tett panasza és a pótmagánvád indítványa.

- 4 -

Mindezeket figyelembe véve álláspontja szerint a felperes feljelentéseire történő reagálása, illetve az ezzel kapcsolatosan felperest érintő véleménye nem tekinthető jogsértőnek. Kiemelte, aki mást bűncselekmény elkövetésével alaptalanul vádol hatóság előtt, annak el kell viselnie a súlyosabb sértéseket is. Utalt arra, hogy a felperes folyamatosan közzéteszi honlapján azon magyar nyelvű kiadványokat, amelyek kétségbe vonják a holokausztot, ezzel bűncselekményt valósít meg. Kérte a felperes elmeorvosi vizsgálatának elrendelését annak megállapítására, hogy a vele szemben éveken keresztül tett büntető feljelentései, perlekedései alapján megállapítható-e, hogy pszichiátriai megbetegedésben vagy személyiségzavarban szenved.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, az alperes azzal, hogy 2008. május 8. napján a **(település neve)** Megyei Jogú Város Közgyűlésének ülésén a felperest több alkalommal „**utca neve/** utcai elmebetegnek” nevezte, megsértette a felperes jóhírnevét, emberi méltóságát. Az alperest a további jogsértéstől eltiltotta, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a peres felek eljárási költségeiket maguk viselik, továbbá kötelezte az alperest 36 000 Ft eljárási illeték megfizetésére. Elsődlegesen abban a kérdésben foglalt állást, hogy az alperes sérelmezett nyilatkozatai tényállításnak vagy véleménynyilvánításnak minősülnek. Részletesen kifejtve a vizsgálat szempontjait, arra a következtetésre jutott, hogy mindkét kijelentés tényállításnak minősül, amelyek közül a felperest a **(könyv címe)** magyarországi terjesztőjeként feltüntető a valóságnak megfelel, ezért az nem jogsértő.

Megállapította, elmebeteg az elmebetegségben szenvedő személy, az elmebetegség pedig az emberi agy kóros állapota, betegsége. Az elmebetegség, mint az elme kóros állapota diagnosztizálható, orvosszakértői módszerekkel bizonyítható, ezért annak valóságtartalma bizonyítható tényállítás. Az alperes felperes elmebetegségére vonatkozó tényállításait valótlannak tekintette, s ezért e tekintetben a jogsértést megállapíthatónak találta. Megjegyezte, ha ezek a nyilatkozatok véleménynyilvánításnak lennének minősíthetők, a jogsértés ez esetben is megállapítható lenne, ugyanis a jelen perbeli nyilatkozatoknak nem voltak olyan előzményei, mint amilyenre a megelőző személyiségvédelmi perben a Legfelsőbb Bíróság utalt. Az alperes által hivatkozott és nyilatkozatának előzményét jelentő kampánypénzek felhasználásával kapcsolatos felperesi feljelentésben olyan tartalmú tényállítások, kifejezések nem találhatók, amelyek alapot adnának arra, hogy az alperes önkényesen, indokolatlanul bántóan, lealázóan elmebetegnek nevezze a felperest. A jogsértés megállapításán túl az elsőfokú bíróság indokoltnak találta a további jogsértéstől való eltiltásra alapított kérelmet, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította.

Az ítélet ellen benyújtott fellebbezésében az alperes annak részbeni megváltoztatásával a kereset teljes egészében történő elutasítását kérte. Hangsúlyozta, a személyhez fűződő

jogok megsértése miatt érvényesített igények elbírálásánál a kölcsönösen elkövetett jogsértések egymással való összefüggéseit, valamint a megelőző személyiségvédelmi igény iránti perben kifejtett bírósági álláspontot nem lehet figyelmen kívül hagyni. Felsorolta nyilatkozatának - már az elsőfokú eljárásban is megjelölt - előzményeit, hangsúlyozva, hogy a felperes őt alaptalanul súlyos vádakkal illette, amely sérti a

**Pf.II.20.400/2013/3. szám**

**- 5 -**

személyiségi jogait. Kiemelte, a felperes valótlanul állította, hogy ő (az alperes) közpénzt használt fel a kampány során, ez pedig a hamis vád bűncselekményét is megvalósítja. Álláspontja szerint a **(könyv címe)** című műhöz fűzött felperesi megjegyzések a holokauszt tagadására utalnak, ezt pedig méltán kifogásolta. Véleménye szerint a többszöri alaptalan feljelentés tétele indokoltá teszi annak vizsgálatát, hogy a feljelentő szenved-e személyiségzavarban vagy elmebetegségben. Kiemelte, évekkorábban született az a felperes által hivatkozott bírósági ítélet, amelyben az került megállapításra, hogy a felperes nem elmebeteg, azóta azonban elmeállapotára vonatkozó peradat nem áll rendelkezésre. Hangsúlyozta, a bíróság alaptalanul mellőzte a szakértői vélemény beszerzését. Ezen indítványát továbbra is fenntartotta.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Utalt arra, alaptalanul hivatkozik az alperes fellebbezésében a sérelmére megvalósított személyiségi jogsértésre, erre vonatkozó bírósági döntés nem született. Kiemelte, önmagában a feljelentés tétele nem jogsértő, az pedig, hogy az alperes a feljelentés tárgyát képező bűncselekményt elkövette-e - mentelmi joga felfüggesztésének hiányában - nem volt megállapítható. Megjegyezte, Kertész Imre a Die Zeit című hetilapban közzétett interjújában magára nézve súlyosabb megállapításokat tett, mint amivel ő illette az író.

**A fellebbezés nem alapos.**

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a per tárgyát képező alperesi közlések jogsértő jellegének megítélése szempontjából elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy ezek a közlések tényállításnak, vagy véleménynyilvánításnak minősíthetők. Ha ugyanis tényállítások, a felperes jóhírnevét alapvetően akkor sértik, ha őt érintő objektíve valótlan tény tartalmaznak, amely valótlan tények alkalmasak a felperesről másokban kialakult értékelés hátrányos befolyásolására. Ha viszont az alperes felperes személyére vonatkozó véleményét fejezi ki, figyelemmel kell lenni arra, hogy a véleménynyilvánítási szabadság mind a perbeli közlések időpontjában hatályos Alkotmányban, mind a jelenleg hatályos Alaptörvényben biztosított alapjog (Alkotmány 61. § (1) bekezdés, Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdés), amely azonban csak abban az esetben tölti be társadalmi rendeltetését, ha kellően megalapozott, helyesen tükrözi a jóhiszeműség és a tisztességesség követelményét, ha az értékelés, bírálat megtartja a gondolkodás és az ítéletalkotás szabályait. Ebből következően a szabad

véleménynyilvánítás joga nem korlátozhatatlan alapjog, annak gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére (Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdés). A minden ténybeli alapot nélkülöző, elmarasztaló értékítéletet tartalmazó, vagy kifejezésmódjában indokolatlanul sértő, bántó, lealázó véleménynyilvánítás sérti az adott közléssel érintett személy jóhírnevét (BH2003. 407.II., BDT2007. 1701.I.).

Helyesen határozta meg az elsőfokú bíróság a tényállítás és a véleménynyilvánítás ismérveit, és az az álláspontja is helytálló, hogy elhatárolásuk az ún. bizonyíthatósági teszt

- 6 -

alapján lehetséges (eBDT2011. 2403). Ugyanakkor a formálisan tényállításként megjelenő közlés adott esetben tartalmazhat véleménynyilvánítást, és fordítva. A jelen másodfokú eljárás tárgyát képező, a felperest „elmebeteg”-ként jelölő alperesi kijelentés látszólag valóban tényállítás, ténylegesen azonban az alperes ezzel a nyilatkozatával a felperesnek azt a magatartását kívánta minősíteni, hogy büntető feljelentést tett vele szemben, a felperes személyét érintő értékítéletét juttatta kifejezésre. Erre figyelemmel az „elmebeteg” kifejezés használata felperesi véleménynyilvánításként értékelendő.

Egyetért az ítélőtábla az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy az alperes által felsorolt előzményi események nem tekinthetők olyanoknak, amelyek indokoltá teszik ezen alperesi értékítéletet. A jelen jogsértő magatartás megvalósításának körülményei eltérőek az alperes által hivatkozott, a felek között korábban folyamatban volt személyiségvédelmi igény érvényesítése iránti perbeliektől. Rámutat az ítélőtábla arra, hogy - ahogyan erre a felperes fellebbezési ellenkérelmében alappal hivatkozott - a hatóság előtti eljárás kezdeményezése, így büntető feljelentés megtétele önmagában jogsértő nem lehet (eBDT2006. 1429, BH2009. 214.). Arra nem merült fel adat, hogy a perrel érintett időszakban a felperes a holokausztot érintő kijelentéseket tett, az alperes közgyűlésen elhangzott felszólalása is csupán a **(könyv címe)** című mű kiadásával és népszerűsítésével hozza összefüggésbe a felperest.

Az alperes tévesen értelmezi a Legfelsőbb Bíróság BH1995. 395. számú eseti döntésében megfogalmazottakat. A I. pontban a Legfelsőbb Bíróság akként foglalt állást, hogy a személyhez fűződő jogok megsértése miatt érvényesített igények elbírálásánál a kölcsönösen elkövetett jogsértések egymással való összefüggéseit nem lehet figyelmen kívül hagyni. A kölcsönösen elkövetett jogsértések azonban az egyik fél által erre alapítottan érvényesített nem vagyoni kártérítés iránti igény tekintetében bírnak jelentőséggel. Azt, hogy az egyik fél esetlegesen jogsértő magatartást tanúsított, nem teszi mellőzhetővé a másik fél által megvalósított jogsértés megállapítását.

Az alperes által kifejezésre juttatott vélemény tartalmát tekintve megalázó, lealacsonyító, minden ténybeli alapot nélkülöző, ezért alkalmas a felperes jóhírnevéhez fűződő személyiségi jogának a megsértésére.

Az elsőfokú bíróság elsődlegesen elfoglalt álláspontjának elfogadása - a perbeli közlés tényállításnak minősítése - sem adna alapot eltérő következtetésre. A jóhírnév megsértésére alkalmas tényállítás esetén az állításokat megfogalmazó személyt terheli

annak bizonyítása, hogy az általa megfogalmazott tények valósak (eBDT2005. 1277.I). Ennek alapján az alperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy a felperes 2008. év májusában, a sérelmezett nyilatkozat elhangzásának időpontjában elmebetegségben szenvedett. Ezt a peradatok önmagukban kizárják, hiszen az alperes által kezdeményezett, a felperes gondnokság alá helyezésére irányuló eljárás megszüntetésre került. Erre tekintettel szükségtelen az alperes által felajánlott bizonyítás lefolytatása.

Ha bizonyítható is lenne a tényállítás valósága, annak alperes által történő közlése ugyancsak személyiségi jogot sért, mégpedig a Ptk. 81. §-a által védelemben részesített magántitokhoz fűződő jogot. A személy betegsége a perben irányadó, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. tv. 2. § (2)

**Pf.II.20.400/2013/3. szám**

- 7 -

bekezdés b) pontja alapján különleges (személyes) adatnak minősül, amelynek mással történt közlése a védett magántitok, vagyis a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti (eBDT2007. 1532).

A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező alperest a felperes jogi képviselőjével felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése szerinti ügyvédi munkadíj megfizetésére.

Ugyancsak fellebbezése sikertelenségére figyelemmel köteles az alperes a fellebbezési eljárás illeték viselésére a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

S z e g e d, 2013. október 16.

Dr. Szeghő Katalin sk.  
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.  
előadó bíró

Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.  
táblabíró